

[Kristian Kristensen.]

behandling. Men derudover vil jeg gerne sige et par ord om det, som i dag er blevet refereret af diskussionen i udvalget mellem anden og tredje behandling, specielt om spørgsmålet vedrørende pligt for landbrugsjord til eventuelt at svare grundstignings-skyld.

Dertil vil jeg sige, at man kan vist ikke fritage nogen som helst slags jord, hvad enten det er landbrugsjord eller anden jord, for at svare grundstignings-skyld uden at komme ud i mærkelige tilstande. Der må nok være ens ret for byjord og for landbrugsjord, ens ret over det hele. Jeg kan i denne forbindelse henvise til, hvad jeg sagde under anden behandling, at det var min og retsforbundets opfattelse, at vi skal nå frem til, at den fremtidige jordværdidannelse uden hensyn til, hvem der besidder jorden, forrentes til samfundet, sådan at grundrenten går ind til lettelse af skatterne på arbejde og forbrug. Det er stadig min opfattelse, at det må være det rigtige, og at det ville føre til noget mærkeligt og noget urimeligt, hvis vi fritog nogen jord under hensyn til dens anvendelse.

I øvrigt vil jeg gerne sige om dette spørgsmål, at det er min opfattelse, at landmænd i al almindelighed, uden hensyn til partifarve i øvrigt, i praksis anerkender denne opfattelse af disse forhold. Jeg erindrer fra min drengetid i Vestjylland, hvordan det vakte forargelse blandt landmændene derude, at en bestemt landmand, der sad med en stor og god gård, svarede for lidt i skat til kommunen og for øvrigt også til staten. Man havde altså uden videre — uden at gøre sig nogen tanke om grundskyldsideen — den fornemmelse, at det måtte være rigtigt, at man svarede til det offentliges udgifter i forhold til størrelsen og kvaliteten af den plads, man ville have af landets jord for sin egen mund.

Det andet, jeg i denne forbindelse vil henvise til, er det, at det er en kendsgerning, at ikke mindst i kommuner, hvor landmændene har flertallet i sognerådet — og i øvrigt landmænd, som tilhører oppositionspartierne — er det sådan, at man har en stor del af den kommunale beskatning lagt over på ejendomme i den samme fornem-

melse af, at det er den rimelige fordeling af byrderne i kommunen, at byrderne fordeles i forhold til størrelsen og kvaliteten af det areal, man besidder, og ikke i forhold til den flid og den dygtighed, man udøver.

Men når jeg har sagt det, vil jeg gerne føje det samme til, som den sidste ærede taler var inde på, at der i mange tilfælde formentlig, i hvert fald i en del tilfælde, vil være grund til at revidere vurderingerne af 1950, det, der skal være udgangspunktet. Ligeledes er det vor opfattelse, at man også, som det er blevet nævnt her fra talerstolen i dag, må kunne revidere senere vurderinger, idet der bør svares renter til samfundet af fremtidige jordværdidannelser, af den jordværdidannelse, som ingen har købt og betalt for og derfor ikke har moralsk krav på. Det er dog lige så fuldt vor opfattelse, at der selvfølgelig ikke skal svares grundstignings-skyld, som det hedder, på grund af fejl-vurderinger på et eller andet tidspunkt. Derfor vil jeg stærkt understøtte og understøtte, at hvor der er sagligt grundlag derfor, bør vurderingerne fra 1950 revideres.

Og må jeg tilføje endnu en ting i denne forbindelse, en i og for sig meget principiel ting. Når vi tænker på fremtiden, på vore sønner, på den næste generation, som skal dyrke jorden, ved vi, at der er ingen menneskelig magt, der kan forhindre, at de kommer til at svare den fulde jordrente. De kommer til at svare fuld grundskyld og fuld grundstignings-skyld, hvad man nu vil kalde det. Det er slet ikke det, der er spørgsmålet. Spørgsmålet er blot, hvem der skal opkræve dem. Forholdet er nemlig det — det ved enhver — at enhver ung landmand, der skal købe ejendom, kommer til at betale jorden med fuld værdi og kommer til at forrente den fulde værdi, og det vil sige, at den grundskyld og den grundstignings-skyld, han ikke kommer til at svare til samfundet og dermed ikke kommer til at svare på en sådan måde, at den går ind som lettelse af skatterne på arbejde og forbrug, kommer han til at svare i rente af købesummen. Det vil sige, at den jordværdistigning, som samfundet ikke inddrager, kommer den fremtidige jordbruger til at betale til sælgeren og skal forrente som kreditforeningsrente. Jordrenten vil han altid skulle svare, det kan vi ikke forhindre.